

Передплата
 на «РУСЛАНА» вносить:
 в Австрії:
 за члн рік 20 кор.
 в п.з року 10 кор.
 за чверть року 5 кор.
 за місяць 1.70 кор.
 За границю:
 цілий рік 16 рублів
 або 36 фряків
 на пів року 8 рублів
 або 18 фряків
 Подинокое число по 10 сот.

РУСЛАН

«Варши ми очи і душу ми варши: а не вошьми мплости і віри не вошьми,
 бо руске ми серце і віра руска.» — В Русланових псалмів М. Шацкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5^{1/2} год. пополудня.
 Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровного (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
 Рукописи звертає ся лише як попередне застереження. — Рекламы і неопечатані вільні від порта. — Оголошення звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надєланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 30 сот. від стрічки.

Земства домагають ся обовязкової науки шкільної в Росії.

(+) З Петербурга наспіла недавно вість, на перший погляд маловажна, одначе в дійсности має она велику досяглисть. Не атентат який небудь маємо на думці або відкрите виробу бомб, але звичайну шкільну справу. Упрани 125-ти земств внесли петиції до міністра просьвіти, в котрій домагають ся зараз заведена загальногo обовязку шкільної науки і виказують, скільки треба би на ту ціль державної підмоги.

Ся петиция російских земств заслугує, щоби на неї звернули загальну увагу не лише міродатні круги найвисші в Росії, але всі прихильники внутрішнього поступу російської суспільности. Вже саме значне число земств, від котрих вийшла петиция, заслугує на увагу і стає певним доказом, що тут не розходить ся о домаганя лише місцеві або відокремлені. Значіне і становище, яке займають земства в Росії і яке они успіли собі здобути в державнім устрою, надає сій петиції також немалої ваги.

Проминув мабуть уже час, коли то Победоносцев в справозданю для царя Олександра III. висловив ся про земства,

що се є інституції лише для балаканя і пустих промов а не для справдешньої роботи. Проминула мабуть уже можливість, щоби такий впливовий державник, яким був Победоносцев, міг теперішньому цареві подавати такі ради, як про се звіщає переказ. Оповідають іменно, що коли після першого проголошеня конституційного маніфесту царского проявив ся внутрішній розлад в Росії, мав цар Микола II. жалувати сл перед Победоносцевом: «Я, каже, бажаю людям добра, даю їм конституцію, а они роблять революцію». «Яж говорив усе Вашому Величеству, замітив на се Победоносцев, що не треба людей учити читати і писати, то буде спокій». Чи сей переказ вірний або ні, на всякий спосіб він влучно характеризує відносини Росії і керманича державного, котрий на трех з черги царів мав такий могутний вплив.

Можна однак сподівати ся, що ті часи проминули, щоби шкільну науку вважати пособлюванем революції, а земства інст.туциями для пустого балаканя. Навіть такий Стодипін заявив д. 19. марця в думі, що зверне бачну увагу на реорганізацію земств (щоби не лише в цілі обмеження, а розширення їх самоуправи! — Ред.). А що ті малонажні земства заслугують дійсно більшої уваги і прихильности з боку правительства, стає

найкрасшим доказом. згадана в горі їх петиция до міністра просьвіти. Ся петиция засьвідчає, що в Росії є ще поважні люди, котрі щиро думають про потреби народні, а хоч не є они демагогами, уміють найти відповідну дорогу, якою на основі доброго знаня місцевих відносин можна би заспокоїти народні потреби. Ся петиция 125 ти земств, се не «пусте балаканє» і можна сподівати ся, що міністерство просьвіти буде тим способом приневолене звернути на сю справу належну увагу.

Можна сего тим більше сподівати ся, що в російских кругах правительственных давно вже пізнавали потребу народної просьвіти і єї досягле значіне, а лише темні сили поміж державними прислужниками уміли се ударемнити. Цар Олександр III, котрий велів собі предкладати акти всіх незвичайних процесів, найшов раз на своїм столі справді зворушуючий документ. В однім суді засуджено на смертну кару кільканащять селян, котрі з товщу трупів виливали свічки, щоби світлом тих свічок можна прогнати пошесть, яка лютувала в селі. Цар написав на боці сего акту судового, що тих нещасних людей довела до сего темнота, отже треба їх просьвітити а не карати. Але чи державники російські взяли собі до серця єї слова? Всеж таки, як бачимо з наведе-

Норманьсна догма.

(Дальше).

Отсе аналіза кількох княжих імен, а таксамо має ся річ з Руриком і братами, з Аскольдом і Диром. При Аскольдї згадує автор о «численних литовских іменах» на — олд і заіхав щасливо в Костомарові небилиці, які хйба крайна пора покрити найглубшою мовчанкою; є то лише цікава вказівка антинорманьскої безрадности: бери, абись взяв!

Так отже князі протягом двох генерацій мали виключно шведські імена. А їх дружина? Договір з Греками з 911 р. зачинає ся так: Ми з руского роду, слідує 15 імен. Коли «русский рід» був славянський, коли варяги-нормани в рускій службі були лише зайдами, то ми моглиб надіяти ся, що на пятайцять «Русинів» найде ся хочби оден Славян; жаданє невеличке. Колиж і то ні: ті всі пятайцять мають найгарнійші шведські імена! Хйба отже й руский рід був шведским. Минає одно поколіне, асиміляция поступає, вже Свенельд зове свого сина по славянськи, як і сам Ігор. І от

знов заклічено договір з Греками і вичислені нові послы від Ігоря і боярів, є їх сим разом аж кількадесят, а між ними лише два (славянські імена! Отсе поступ, який бачимо між 911 а 944 роком. Всі інші імена, не литовські чи татарські, але такі шведські, що навіть автор не відважуєсь сумнівати ся в се і тільки несьвіливо пробує у Берна (то є медведя, найзвичайнішого вівничного імени, наче Пульце або Мілер) инстивити «славянське брати, берна» (берна, то назва податку, а брно — болото, але відколиж особове); побіч Гріма славянське Гром (читай хйба з руска Грім!) і т. и., що виглядає на фарсу а la Гловайский et consortes.

До тих шведских імен руских князів і людей належать і надають ся цілковито шведські назви Дніпрових порогів. Порфирородний записав, виімково як на Грека, досить добре дві групи назв; одну називає славянською і з тих назв доховала ся неодна аж по нинішний день; другу групу, від віків позабуту, називає рускою, р о с і с т і. Фільольогічна аналіза — навіть автор їй не перечить —

вказала, що ті «рускі» назви є шведські! Порфирородний не комбінував нічого, не робив заговору на славянське походженє київских князів (як бідний Нестор, проголошений народним зрадником!), повторив лише дуже докладну звістку, якої автор мусів знати ся на річи знаменито; сей анонім стверджує досконало, що виходить і з аналізи особрвих імен, що «рускі» назви то шведські; зовсім відрубні від «славянських». Хто потрафив дві групи назв без блуду вичислити, про сего можемо твердити, що був би щось знав, чи Русь є славянська чи ні, бувби о Русі-Шведах додав, що се не родовита Русь, а зайди (εἰρήνοδες) — але про се ні чирк!

І назва Руси належить до тривких основ норманьскої догми. Я вже згадав, що Ести, Фіни і т. д. ще нині зовуть Шведів Ротс (відги Росу Шведів і Греків), Руотсі (відси Русь у Славян), Фіни заховали часто давні народні назви (н. пр. Venäjä для Росиян). Шведи, авантурники, вікінги, завователі, найперше натрафили в своїх походах на Фініа,

ної в горі петиції земств, є в Росії люди, котрі розуміють сю справу і бажають зарадити лихови.

В заяві правительства в думі, проголошеній міністром-президентом Столипіном 19. марця про «відбудову держави», вичислив він між способами до того потрібними також реформу шкільництва яко головну основу, без котрої всіх інших реформ не можна перевести. Небагом після тої заяви висловився також міністер просвіти Кавфман про обсяг і наслідки темноти широких верств суспільности російської. З уст міністра просвіти дізнала ся дума про страшне число неграмотних, а коли земства домагають ся на сей рік 7½ мільона, а в слідуєчих роках по 5 мільонів державної підмоги на шкільні потреби, то се є домагання вельми скромні в порівнянн з тими, яких вимагало правительство на цілі народної просвіти від думи.

Поки отже ще земства виступили з сею петицією, зрозуміло вже само правительство, де є головне жерело нинішньої недуги і немочи Росії і духа російської суспільности та пізнало, де треба глядіти ліку і вказало се виразно в програмі проголошеній міністерскою радою у вересні 1906 р. В сій програмі зазначило правительство, що вважає головною задачею своєю і думи помножене шкіль, заведенне загально обовязкової науки шкільної і поправу материяльного положення народних учителів. Таким способом правительство і земства звернули свою бачність на одну з найважнійших задач, яку мала би перевести новітня Росія, а згідність поглядів що до ваги сеї задачі розбуджує надію, що се може справді буде переведено.

Наближає ся пора виборів до третьої думи, а від висліду сих виборів буде також зависіти переведенне згаданій вгорі задачі. Внутрішні відносини в Росії спричинили у великій часті безплідність другої російської думи і довели

Вотів, Іжору (назва повстала з Інґер — манї), Весів (з «Вепсов»; в славянським мусить випасти), Чудь (Ести), властивих Фінів; тих зневолили до данин і усадовили ся між ними. Фіни називали їх по свому, Ротс, Руотсі (після наречій) і т. д., і не лише пограничні Славяни, найперше новгородські, потім Кравичі і т. д., сю назву прийняли, але і самі завоювателі. Нічо дивного; ті Свеї, Гавти і и., купи без звязку, що не походили з одної околиці, радо послугували ся іменем, що надавало їм з гори перевагу; подібно пізнійше називали ся варягами від служби, не від народности. Назву задержали, посуваючи ся що раз дальше на полудне, між Славянами. Все то так ясне, що навіть автор яко головний атут против сего виграв лише факт, що назва Русь існувала на полудни давно перед першим руским князем, Руриком з братами, отже цілий сей вивід має бути неможливий — алеж норманісти зовсім годять ся на се; зате аргумент автора нічого не доказує, як низше побачимо.

(Дальше буде).

до скорого єї кінця. В першій думі засідало лише двох неграмотних. До другої думи вислано вже значне число неграмотних і справедливо хоч остро висловився оден з послів, що перша дума була думою народної злости, а друга думою народної темноти. Крайні сторонництва хліборобські ніколи не були здобули такого впливу шкідного на широкі верстви суспільні, наколиб парідмав справдешню і тверезу просвіту. Розрухи хліборобські не дійшли би були до таких страшних і грізних розмірів. Одначе десятки літ був селянин без просвіти запаморочуваний лише фалшивими приятелями, демагогами, котрі провадили єго до анархізму. Петиція земств стає доказом, що в Росії є ще люди з тверезим розумом і поглядом, котрі розуміють, якою дорогою можна широкі верстви народні довести до справдешнього щастя: наукою і просвітою. Можна щиро бажати, що би до третьої думи війшли люди, котрі би також се зрозуміли.

Задачі рускої інтелігенції а передовсім духовенства.

(Дальше).

Ми подали дословно програму христ. соціального сторонництва, що би наша суспільність могла виробити собі свій самостійний суд про змаганя сего сторонництва і впевнилася, що оно не є якоюсь спілкою противників поступу і добра робітників і низших верств суспільности, спілка, котра по думці «Діла» нібито веде якусь колтунську політику. Для ліпшого зрозуміння і оціненя змагань христ. суспільників подамо ще програму христ. суспільних робітників австрійських, нехай наша суспільність побачить, що не лише соціалісти думають про добро робочих верств, як звичайно представляють наші радикальні і соціалістичні часописи.

«Сучасні відносини людської суспільности, сказано в сій програмі христ. суспільників, не відповідають загальному добру. Розділ між капіталом а працею послідував у великій мірі. Коли наслідком того маса робучого люду зубожіла, в немогих руках сконцентрована капітал змонополізував одну галузь продукції за другою а також торгівлю і загнав сим способом люд в рівно неоправдану як і притноблячу зави симість від власників капіталу.

Причинив ся до заведеня сего стану розвиток техніки і великанський зріст продукційних сил, але властивими головними причинами є знищенне всякої заводової організації а передовсім виперте християнського світогляду материялізмом, котрий проповідуваний наукою і літературою, заволодів майже всім прилюдним і приватним, політичним і народо-господарским житєм і відчинив двері дикому розкошованню, безмежній жадобі і немилосердній лихві.

«Хоч би ніколи не повело ся визволити суспільність з усеї нужди, то всеж таки можлива і конечна далеко-

сягла поправа сучасних сумних відносин.

Розум і досвід історії кажуть, що одиними до сеї ціли способами є: цілковитий поворот до християнства, так що би все прилюдне і приватне житє знов тими засадами кермувало ся, крім того потрібна відповідна повітним відносинам організація всіх станів, справедливе управленне відносин посіданя і заробкованя а також зарада проти надуживаня власности.

Опираючи ся на тих поглядах, ставить христ. соціальне робітництво австрійське оттакі домагання.

І. Науки й ідеї християнства повинні стати підвалиною не лише приватного але й товариского житя і повинні були для того в політичнім і народо-господарским ладі послідовно переведені.

Відповідно тому має бути усунений всякий нехристиянський вплив а передовсім повинна бути переломана сила здиненого жидівства, котре всюди морально і економічно нищить християнські народи.

а) Щоби християнство могло здобути собі значіне в прилюднім житю, повинна Церква, проповідниця єго і покровителька, користувати ся з боку держави повною свободою в релігійних і власних адміністраційних справах.

б) Родині, першій посередниці християнського вихованя а zarazом підвалині і підпорі суспільного ладу повинні прилюдні власти обезпечити як найширшу опіку і поміч. Між иншими отже треба родині розумною політикою винагороджуваня обезпечити засоби ествованя а женщины привернути знов до домашнього огнища.

в) Треба пособляти осягненню умового образованя всякими способами і уможливити се також менше засібним станам. Підставою шкільної науки повинна бути научна система відповідна засадам християнства і потребам практичного житя, що би осягнути дійсно релігійно-моральне, для дальшого ествованя потрібне образованє і вихованє молодіжи.

Передовсім треба відділити християнські діти від жидівських а при іменованю учителів зважати на ісповіданє дочичних дітей!

Так само належить подбати про відповідну винагороду учителів, що би они свободні від материяльних клопотів з повною любовю і пожертвованем пильнували образованя і вихованя дітей.

Наука в усіх державних школах повинна бути безплатна. Треба оснувати достаточне число середних шкіл особливо промислових і технічних.

Прилюдні товариства повинні пособляти закладам загально приступних читалень і бібліотек.

г) Домагаємо ся свободи кольпортажи, знесеня обективного поступованя, свободи праси в дійснім розуміню слова, так що праса стала би дійсною проповідницею правди, крім того домагаємо ся достаточної законної і судової охорони против ошовіщуваня фальшивих справо-

здань, проти напастий на релігію і моральність, на народну і особисту честь; наостанку домагаємося строгих мір проти всякої корупції в печаті.

(Дальше буде).

Просимо відновити передплату.

Новинки.

— **Календар.** В неділю: руско-кат.: Адріана; римо-кат.: 16 Н. Рожд. П. Д. — В понеділок: руско-кат.: Сави; римо-кат.: Горгонія. — Ві второк: руско-кат.: Августа, Мойсея; римо-кат.: І. П. Д. М., Ник.

— **Процес академиків у Відні.** На вчорашній розправі ствердив предсідатель на інтерпеляцію оборонців, що свідка ректора Гривецкого не можна віднайти. Потім обор. др. Йоахім ще раз жадає переслухання яко свідків пос. Василька і проф. Дієстриньського, відчитавя актів що до голодівки і анонімних листів з доносамі та протоколу академічного сенату, де зазначено, що підчас бучі ушкоджено цїсарський портрет, хоч в акті обжалованя сего нема, бо портрет ушкоджено в кілька днів по бучі, і відчитана дотичних інтерпеляцій в парламенті. Обор. др. Кос домагає ся відчитання статей проф. Дієстриньського, а обор. др. Роде жадає відчитання назвиск тих ректорів, яких портрети подїравлено. По перерві відчитано деякі акти дотичні процесу, а між иншими акт а жаданем виданя Росії Крата, котрого глядає суд в Любліні за напад на двір дїдича Боярського. Опісля забрав голос прокуратор і цо фпнув обжаловане що до: Галущинського, Коковського, Коритовського, Крисоватого, Назарука і Смукки, а потім цофпнув обжаловане що до тяжкого ушкодження тіла і що до д-ра Бачиньського в справі его телеграми. Предсідатель видав безпроволочно вирок увільняючий тих всіх в від. обжалованя. Обжаловані прийняли вирок супокійно. На пополудневій розправі забрав голос прокуратор др. Люкс. Бесїдник не перечить, що підклад процесу є політичний, борба національна, але зазначає, що не можна єму надати повної марки політичної, ідеальної і увільнити обжалованих від карі. Причиною бучі не могло бути обурене студентів, бо ходило лише о руску формулку при іма-

трикуляції, а до сеї уступки і ректор і часть професорів відносили ся прихильно. Жертвенного кізла найдено собі в особі д-ра Віняжа і тому прокуратор жадає острійшого покараня виновників нападу на Віняжа чим за знищенє авлі. Дальше обговорює др. Люкс справу змови, подїл праці при нападї і представляє бучу яко упрянований заговор, а вину тих, що будували барикади, ставить на рівні з виною ініціаторів і вкінци домагає ся покараня винуватих. Опісля промовляв заступник галицької прокураторї скарбу др. Вайнфельд. Він також доказує, що процес не має політичного підкладу, бо політичний переступник зі всею свідомостю признав би ся до сповненого вчинку, а тут лише трех обжалованих прианало ся до будованя барикад. Дальше застановляє ся др. Вайнфельд над мотивами нападу і висноує, що тими мотивами не могло бути ані переслїдованє руских студентів ані неприхильність професорів і зазначає, що напад на д-ра Віняжа остав невияснений. Вкінци др. Вайнфельд зазначивши, що університет є державним заведенєм, жадає відшкодованя для університету в квотї 6.093 К, а 3.213 К відшкодованя для державного скарбу. Обор. др. Роде заявляє, що его задачою є боронити передовсім неprisутних обжалованих, бо присутним не доказано вини. Вибух наступив з причини недодержаня даних студентам обїтниць. При осуджуваню справи треба глянути на відносини в Галичині: страйки хліборобські, борба о виборчу реформу ин., се тло, на яким прийшло до університетської бучі. Тї обставини використали революційні чужі живла в родї Крата, котрий також на революції робить інтереси. Оборонець просить трибунал о увільненє всіх обжалованих. По 1-годинній перерві промовляв обор. др. Кос. Він бачить причину бучі в відмові рускої роти при іма-трикуляції, хоч львівський університет є утраквістичний. Покликуючи ся на заяву д-ра Вайнфельда, що університет є державним заведенєм, заявляє, що власти мусять тепер оправдані жаданя Русинів узгляднити. Дальше вказує на парламент, де послі кождей в рідній мові складає прїреченє. Така сама справедливість належить ся студентам університету. Сенат був противний тим жаданям і дав прївід до сецесії руских академиків а потім до дальших звисних подїй на університеті. Бесїдник просить о увільненє его клієнта. Третий оборонець др. Йоахім представляє покривдженє руского населеня в Галичині на всіх областях. Зводить заподїяну шкоду до вїміру понизше 50 К і просить судїв о увільненє его клієнтів Левицкого і Тиховского. Про-

куратор зрік ся реплїки, а промовляв ще раз др. Вайнфельд полемізуючи з д-ром Йоахімом. По відповідї д-ра Йоахіма предсідатель замкнув розправу о год. пів до 11. в ночи і оповістив, що вирок видасть в суботу о 1. год. в полудне. (Гл. телегр.).

— **Нове руске товариство** заснувало ся у Львові під фірмою «Парцеляційне товариство «Земля» стоваришенє зареєстрованє в ограниченою порукою ухвалою ц. к. суду кравового яко торговельного з дня 27. серпня 1907. ч. стр. 977 стов. III. 172. Зголошеня приймає «Товариство урядників і сьвящеників» у Львові, ул. Руска ч. 3. Удїл членський вносить 500 К. Крім сего приймає товариство «Земля» капітали на вкладки.

— **Нічний напад чорної сотні.** Під сим заголовком доносить «Дїло» з Галича: Накликуване «Русского Слова», щоби «Україну» ронити з села буком, найшло послух. В ночи з 1. на 2. вересня в Бовшові, около 12. години кацапські хулігани устроїли погром наших руско-українських селян. Мов на даний знак вибито колами та камінєм вікна у всіх нововибраних видїлових читальні «Просьвіти». Гривя Курдидика ранено каменем в голову. Мати Антона Курдидика з переляку розхорїлась. С. Коцюбайна побито до крови. — Дня 4. с. м. погром в Бовшеві ще не скінчив ся; ранених є більше. Хулігани відгрожують ся, що всіх «Українців» виріжуть! Мабуть зареквіровано військо, бо горстка наших людей не є безпечна своего життя.

— **Напасти на руску гімназию в Станиславові.** В сій справі, про котру ми подали допис, пише «Нива»: Між інтерпеляціями, внесеними нашими послами в парламенті, була також інтерпеляция ц. Будзівновского і тов. в справі рускої гімназії в Станиславові. У нїй закидують заступники руского народа рускій гімназії в Станиславові, що тут, під дирекцією руского директора, дїють ся нечувані річи, що тут десяткує ся, секує ся, проганяє ся руску молодїж і що рускій катехит сеї рускої гімназії допускає ся найбільшого для католицкого сьвященика злочину, бо зраджує сповідь своїх учеників. Так представили руску гімназию рускі послі в парламенті. Невдової потім появляєсь нотатка в «Галїчанїні» майже подібнаєсь змісту, де робить ся станиславівській гімназії такі самі закиди. Надто закиди «Галїчанїн» катехитї сеї гімназії недостачу квалїфікації а то головно з тої причини, що его при іспитї на катехита питав сам Преосьвящениий Григорий, а не комісія. З огляду на се, заключає «Галїчанїн», сеї катехит функціонує неправно яко катехит, а намїсник повинен

Матеріяли до історії зносин Галичан

з Буковинцями.

Ч. 55.

Лист Олекса Барвінського до Із. Воробкевича, писаний 21. VII. (3. VIII.) 1867.

(Дальше).

Тими днями мають Тобі вислати зі Львова «Номиса» оправленого (gebunden). Дїла Костомарова треба виписувати зъ росс. книгарні. Тобі зъ єго дїль досить на теперь мати «Богдана Хмільницького». Ти рівно теперь не будешь мавъ часу надъ тимъ працювати, відложи то до Октобра, бо тоді и ми декотрі книжки виписуватимемо. Грошїй отже на се не присилай. — Енгля меві теперь не присилай, бо я не маю теперь часу на то. Твій братъ Правди не пренумерувавъ, хиба би теперь, якъ я відїхавъ зі Львова (я відїхавъ 7. лат. Липця).

Чому Стратулатъ Правди не пренумерує? Тажъ вінъ перше всі книжки наші куповавъ.

До Мартиновича и Твого д Братика напише Осипъ, бо я відїзджую завтра ді Львова и часу немаю, и пішле імъ письмо народовцівъ.

7 число Правди я скажу Тобі прислати. Книжки всі діставимъ. Про решта справъ, про котрі у Твоімъ листі споминавшъ, напише Тобі Осипъ.

Щомъ Тобі написавъ, затримай для себе. Якъ бисъ щось писавъ до мене, адресуй до мого брата, бо я верну відъ Швагра за твждень.

Кїньчу мій листъ і цілую Тебе Твій щирїй Братъ

Олекса.

Ч. 56.

Лист Осипа Барвінського до Із. Воробкевича, з 7. серпня 1867.

Ізидоре Друже мій незабутїй!

Давно та чудно мїні стало, прочитавши въ твоімъ листі отсе, де ти до мене ставъ говорити. Скілько я товаришівъ, прїятелівъ, а навіть і ворогівъ мавъ и маю, а ні жаденъ такого суду объ мені не давъ, який довелося мїні прочитати відъ Тебе, котрого я до найщиршихъ прїлчавъ; — ще разъ кажу, и ворогъ мій найзавзятїйший не посудивъ мене такъ, якъ ти у своїмъ листі. Не дивнобъ мїні було читати або чути такий судъ відъ чоловіка, що мене въ перше бачить, мою гадку мисль и идею заледво що въ тїй хвилі пізна-

ти хоче и нерозпізнавши, ні розібравши мого слова до ладу — що до чого, вже й судъ свій висказує; а то чую и моїми власними очима читаю судъ того щирого товариша, котрий вже майже цілий рікъ зо мною переписуєся, и неможъ сказати, щоби немавъ спосібности мене пізнати, мене, котрий то я не таїнь ся ніколи зъ нічимъ, а виливавъ усе, що було въ мене на серці, на папіръ и славъ у листі; — а вінъ ось — що дочитався?! Друже мій щирїй! и ворогъ мій найзавзятїйший не посмівъ би такъ сказати, бо знає, що се брехня.

Ти кажешъ до мене: «ти критику на мого Наливайка уже написавъ, гіршої и відъ самихъ Ляхівъ очікувати неможу». Чи такъ, брате, ти справді думавъ, якъ написавъ? Чи справді я у моїй критиці на «Наливайка» гірший Ляха? Ляха? питаю; — Поглянь, Брате мій, ще разъ на мої листи до Тебе писані, почавши відъ першого ажъ до послїднєго, перечитай їхъ ще разъ, рзбери, розважъ и суди: Яка у мене думка? Якої я гадки и мисли?

(Дальше буде).

сю справу провирити. Якаж, считаємо тепер, причина тих нападів на руску, початкуючу, гімназію в Станиславові? Директором рускої ставиславської гімназії є Вп. др. Сабат, який має ту велику в очах наших радикалів хибу, що почувався християнином, і що є практикуючим християнином. Як на нещасте зібралось в сій гімназії також кількох професорів, що так само, як їх директор, не встидають ся своєї віри. Надто — се може найважнійша причина нападів — уся молооїж гімназіяльна сьміла полюбити і щиро привязатись до свого катехита. Ось тут головна причина ненависти на гімназію радикального посла п. Будзиновского і его товаришів. Що «Галічанін» накидує на руску інституцію, се річ зрозуміла. Вільно свому, вільно і чужому. Та на адресу «Галічаніна» мусимо сказати, що він зрештою, коли пише про такі річі, сам повинен добре знати, що лише до конкурсового парохіяльного іспиту вимагаєсь синодальної комісії, а іспит на катехитів всяких категорій може відбуватись без комісії, лише перед самим єпископом. З огляду на се зазив «Галічаніна» до намісника зовсім невмісний. Жерело сих доносів кождому в Станиславові звісне. Звісне імя того «поступового патрота», який є автором підлого листовного доносу на гімназію до намісника. Звісний також круг інформаторів «Галічаніна», спеціально що тичить ся обсади катехитири в новій гімназії. Ми не дивуємось — кінчить «Нива» — ані п. Будзиновскому, ані «Галічанінови»; нам тільки дивно, як могли інтерпеляцію п. Буда. підписати всі рускі послы, навіть ті, що почувують ся християнами, знаючи, що викликало сю інтерпеляцію. Для нас се в кождім разі знаменний факт, що пахне скритим культуркампом». Л.

— **Записи в школі ім. Шашкевича у Львові.** До кл. I записало ся 117 дітей, з того 74 хлопців і 43 дівчат. До II кл. 41 дітей; з того 29 хлопців і 12 дівчат. До III кл. 74 дітей; з того 51 хлопців, 23 дівчат. До IV кл. 70 хлопців. Разом 302 дітей, з чого 224 хлопців і 78 дівчат. — До відомости львівських Русинів подаємо, що в народних школах можна записувати діти до 15. вересня.

— **Пішов в свій Суздаль.** Віденський кореспондент петербурского «Нового Времени» «Гаспадин» Вергун згід Городка затужив за матушкою Рассеєю і поїхав служити їй до Петера. Як доносить «Галічанін», Вергун поїхав на постійного співробітника «Нов. Врем.» Вслід за ним може вибере ся ще котрий з галицьких кацапів. Куди баран, туди і вівці — повинні звернутись.

— **Велика залізнична катастрофа.** Слідство ствердило, що причиною катастрофи під Букачівцями була за скоро їзда. Машиністи хотіли надробити спізнене і розвинули скорість їзди о 2 км. більшу (72 км.) чим при поспішних поїздах. Убитий при катастрофі студент називає ся Антін Зачек, ученик III кл. V-ої гімназії у Львові. Загальний рух поїздів на перерваній дії привернено нині поїздами чч. 311 і 318.

— **Холера в Росії.** В Соснівці в польськім королівстві померли на холеру залізничний жандарм і жінка другого жандарма.

Оповідки.

— **Свято в Станиславові.** Дня 12. вересня с. р. відбудуть ся в Станиславові перші загальні збори Товариства «Інститут Непорочного Зачатя Пр. Діви Марії в Станиславові» о год. 4. по полудні в будинку духовної семінарії. Тогож самого дня рано о 10. годині в тій семінарії відбудуть ся також перші загальні збори філії Товариства св. Ап. Павла в Станиславові.

— **Вписи до руского Висшого музичного Інститута товариства імени Миколи Лисенка** відбувають ся в льокалі Товариства при ул. Вірменській ч. 2. I. поверх (вхід через подвірє на право) щодень від 10—12 перед полуднем і від 1/2 3 до 4 спол. Рік шкільний розпочинає ся з днем 16. вересня. Предмети науки: 1) фортепян; 2) скрипка і прочі орх. інструменти; 3) спів сольовий; 4) теорія музики і гармонія. Близших інформацій що до

оплат, плану лекційного, поділу годин і т. д. засягнути мож в повисшій часі в канцелярії Інститута (ул. Вірменська 2. I. пов.).

— **З Товариства св. Ап. Павла у Львові.** Реколекції для священників відбудуть ся в днях 11., 12., 13. і 14. вересня с. р в духовній семінарії у Львові. Вступна наука відбуде ся вже ві второк 10. с. м. о год. 8. вечером.

— **Пригадує ся,** що інавгураційне амст. представлене 3-актової комедії «Вихованець» в рускім «Соколі» (дім «Дністра») буде зустрішної неділі о 7 1/2 год. вечер.

— **Посольські звіти** будуть складати: др. Окуневский дня 15. с. м. в Ланівцях, дня 21. с. м. в Чернокінцях малих, дня 22. с. м. в Скалі, а 27. с. м. в Більчу; др. Дністрянський в Яворові дня 9. с. м., в Ожомлі 11. с. м., а в Немірові 12. с. м.

— **В Перемишли** уряджує тов-о «Українське жіноцтво» дня 8. с. м. фестин на «Замковій горі» а потім тавії. Початок о 4. год. Дохід на інтернат учит. семінарії.

— **Львівські гості** му вибирають ся на посьвячене сокільського прапора до Збобск, мають зібратися завтра рано о 8. год. коло Василянського монастиря при ул. Жовківській.

Посмертні оповістки.

— **Др. Лев Петровський,** міський лікар в Вашківцях н. Чер., член всіх руских товариств на Буковині, упокоїв ся дня 4. с. м. в 42. р. життя. В. с. п.

— **Михайло Кракалія,** емер. надучитель, упокоїв ся в Чернівцях в шпитали в 5. р. життя. В. с. п.

Телеграми

з дня 7. вересня 1907.

Відень. Трибунал оголосив нині по полудни вирок, яким увільнено від вини і кари Тиховского і Бекесевича; д-ра Бачиньского засуджено на 1 тиждень арешту, а прочих сімох обжалованих (Бабій, Цяпка, Ціховський, Дідуник, Гладкий, Левицький і Рахивський) на 1 місяць в'язниці і на кошти процесу.

Відень. Президент сербского кабінету, Пасіч, по кількадневім побуті у Відні, поїхав до Семерінга відвідати міністра загр. справ бар. Еренталя. Нині був Пасіч на свіданю у бар. Еренталя, вечером повертає до Відня, а завтра виїде до Білгорода.

Мариєнбад. Англійський король Едвард від ївав вчера звідси до Лондона.

Льондон. Morning Post доносить з Каса Блянки, що Французи обсадили місцевість Мазаган. З Каса Блянки вислоно до Мазагану підмогу тамошній французській залозі.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, реставрація і каварня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 6. вересня с. р.: Ів. і Мар. Грабовенські з Долини, Мар. Грехтович з Задорова, Ів. Павлушевич з Довгої войни, о. Ал. Хтей з Бешова, Волд. Данилович з Жовкви, Йос. Стадник з Рави, др. А. Могильницький зі Снятина, Мар. Огородник з Ростік, Вас. Риховіцький з Кракова.

Іван Олійник

Володимир Сабарай

позолотарі

перебувають під сю пору в Дикові старім почта в місці.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензацийна програма.

від 1. до 15. вересня 1907.

Щоденно о год. 8. вечер представлено. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлено. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Фільварок коло Красного

75 моргів рілі і лук продаю, а надто дешево парцелю добрі ґрунти коло Стріллек нових. — Др. Розенбавм, Львів, Подлевского 10.

(1—2)

Трівкий і певний зарібок від 20 до 30 К тижнево

Може мати кождий, хто буде працювати на опатентованій «довгий» машині

«Славія»

Ані вік ані час не можуть бути на перешкоді.

Віддалене не має жадного значіння.

Докладне виучене даром.

На бажане посилаємо учительки до дому.

Скінчені праці приймаємо до дальшої відпродажи.

Перше галицьке підприємство домашних робіт поньчощкових на довгих машинах до плетеня

Лібаль і С-ка

Зареєстроване товариство торговельне

Львів, ул. Кохановского ч. 39.

Не купуйте кулистных машин, бо они без вартости!

Ждайте проспектів.

(4—?)

Поручає ся дешеве і совісне

Артистично ритівниче заведене

А. ЗІГМАНА

— у Львові, ул. Сикстуска ч. 14. —

Робітня металевих і кавчукових печаток.

Монограми, герби і всякі ґравури — вивіски ритовані і лянї, прасовані бляхи для сторожий і товариств — Поручає ся яко доставець ріжних руских товариств і Урядів парохіяльних. (8—25)

Всілякі

КУПОНИ

вил-осовні цінні папері

виплачує без потручени провизи або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц

БАНКУ

Гіпотечного